

maalet om Tilskud til disse 8 Skoler ikke ligger for, og at det ikke er rigtigt at tage det op her; det kan nemlig ikke ligge for, før man kan gøre Tilbud til Skolerne, og som jeg har sagt ved Sagens første Behandling, vilde det være umuligt i Løbet af kort Tid at faa alle disse Forhold ordnet, selv om Lovforslaget vedtages. Indenfor skolekyndige Kredse og i Administrationen er man ganske klar over, at der vil medgaa 1—2, rimeligvis 2, Skoleaar, inden Spørgsmaalet om, hvorledes Skolerne skal omordnes, og hvorledes de skal tilhøre de forskellige Institutioner, er løst, og først da kan man fremkomme med Tilbud til de enkelte Skoler. Jeg vilde imidlertid anse det for ret rimeligt, at hvis de nævnte 8 Skoler opfyldte de Krav, som er stillede af det ærede Flertal ved dets Ændringsforslag, hvori det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds tager Del, vilde Rigsdagen gaa med til at give dem Tilskud. Hvis altsaa det ærede Medlems Forslag var gaaet ud paa, at disse 8 private Skoler — alle de bestaaende Skoler, som foreløbig, saa vidt og saa sikkert som det kan gøres, har udtalt Ænske om at forblive private — skulde have Tilskud som saadanne, kunde man fra Rigsdagens Side tilsige at gaa ind derpaa — ja, man kan naturligvis ikke tilsige noget saadant for en kommende Rigsdags, men altsaa i hvert Fald for denne Rigsdags Vedkommende; det var da altsaa muligt at forhandle om Sagen. Men naar det ærede Medlem opstiller den Betingelse, at det skal siges i Lovforslaget, at det offentlige yder mindst Halvdelen af, hvad Driften af tilsvarende Skoler vilde koste, det offentlige, tror jeg rigtignok, at dette er ganske umuligt.

Jeg maa nu for det første supponere, at jeg forstaar Udtrykket rigtigt, thi Udtrykket: „Halvdelen af, hvad Driften af tilsvarende Skoler vilde koste det offentlige“ — der kunde vist lige saa godt staa: „vil koste det offentlige“ —, synes at sigte til Nettoudgiften. Jeg fik imidlertid ved Udvalgsbehandlingen bekræftet, at det gjaldt Bruttoudgiften, hvad det ogsaa maatte være, for hvis det drejede sig om Nettoudgiften, vilde Forslaget blive helt umuligt. Det maatte være Bruttoudgiften, idet det ærede Medlem rimeligvis bygger sit Ændringsforslag paa de Krav, som er stillede af de Skoler, der har ønsket at forblive private, hvori de alle sammen beregner deres Udgifter efter det i Lovforslaget udviklede om, hvad det koster det offentlige at holde en Elev i Gymnasieskolen, nemlig 28 Kr. pr. Barn. Det

havde været klarere, hvis det ærede Medlem havde sagt: „Halvdelen af, hvad Driften af tilsvarende Skoler vilde koste det offentlige i Udgifter pr. Barn“ eller noget lignende. Det vilde altsaa være 14 Kr. maanedlig for et i Skolen værende Barn. Men en saadan Generalisering af Tilskud til private Skoler overhovedet, uanset hvordan de er, og særlig uden Hensyn til deres Klientel, er det ganske umuligt at foretage. Lad mig for at forklare min Mening drive Sagen paa Spidsen. Sæt, at en af disse private Skoler havde et saa særlig godt Klientel, at alle Forældrene uden Undtagelse kunde betale de højeste Skolepenge, saa at der overhovedet ikke behøvede at være Tale om Fripladser, Nedsættelse af Skolepengene eller lignende. Denne Skole skulde altsaa foruden at faa fuld Skolepengebetaling have i Tilskud 14 Kr. pr. Barn. Tager vi en anden Skole, som har et fattigt Klientel, hvoraf maaske kun ganske enkelte kan betale, eller lad os sige, at den har et saa fattigt Klientel, at egentlig alle Forældre stod for at skulle have Fripladser, saa skulde den dog have det samme Tilskud pr. Barn. Hvad vilde da en saadan Lovbestemmelse betyde? Den vilde betyde, at Staten skulde yde en lige saa stor Skilling til de velhavende, som den yder til de fattige. Det vilde blive en saadan Favoriseren af de velhavende, at det slet ikke kunde lade sig gøre. En saadan Generalisering er derfor umulig.

Jeg kunde tænke mig, at man, hvis der havde været Tid til det, kunde have optaget Forhandling med det ærede Medlem om en Tilskudslov; det er for øvrigt noget, man trænger til, og som jeg betragter som et af de meget store Spørgsmaal, som en eventuel Kommission til Behandling af vort hele Skolevæsen maatte komme ind paa, en Lov om alle de Masser af Statstilskud, vi yder vort Skolevæsen, og særlig da det private Skolevæsen. Men en saadan Tilskudslov maatte ganske anderledes specialisere, paa hvilken Maade Tilskud til det private Skolevæsen skulde ydes; der maatte være Tale om et Grundtilskud og om, at en Del af det Tilskud, Staten ydede, kom til at staa til Ministerens frie Disposition, og der maatte ligeledes finde en Nuancering Sted, alt efter som Pengene gaar til Lærertilsløninger, Undervisningsmidler eller til Istandsættelses- og Vedligeholdelsesudgifter og lignende. En saadan Tilskudslov har vi jo nu for Realskolernes Vedkommende, jeg synes ikke, den er helt god, men den nuancerer